Kiel funkcias Vikipedio

Konendaj principoj kaj fundamentaj reguloj

Super nabla

Montecatini Terme,
27-a de aŭgusto 2024

IUJ RAJTOJ REZERVITAJ

Prezentaĵo eldonita sub permesilo CC BY-SA 4.0 Tutmonda
(konsultu la sekcion «Atribuo» por la ĝusta atribuo de tekstoj kaj bildoj)

Kio estas la Fondaĵo Vikimedio

- Fondaĵo usona neprofitcela
- Fondita en junio 2003
- Membraro: ~**644** laboristoj
- 40 lokaj ĉapitroj, 2 temaj organizaĵoj, 100+ uzanto-grupoj

Kio estas Vikimedio Italio

- Fondita la 17-an de junio 2005 far 18 fondantoj
- Asocio por "socia promocio" rekonita en 2009
- Oficiala korespondisto de la Fondaĵo Vikimedio por Italio

WIKIMEDIA
ITALIA

Kio estas Esperanto kaj Libera Scio

- Rekonita kiel uzanto-grupo la 4-an de aprilo 2013
- Formale registrita en Slovakio la 23-an de decembre 2019
- *Celo*: unuigi k kunordigi Esperanto-parolantojn, kiuj redaktas en Vikimediaj projektoj

ESPERANTO

KAJ LIBERA SCIO

Vikimedia Uzanto-Grupo

Ni disvastigu la konon!

- Enciklopedio libere redaktebla
- Prizorgata de komunumo de volontulaj (foje neregistritaj) uzantoj
- Ĝi provizas (plej ofte) neŭtralajn kaj fidindajn informojn

VIKIPEDIO
La libera enciklopedio

La kvin principoj de Vikipedio

1. Estas enciklopedio
2. Havas neŭtralan vidpunkton
3. Esta libere redaktebla
4. Havas kondutkodon
5. Ne havas fiksajn regulojn

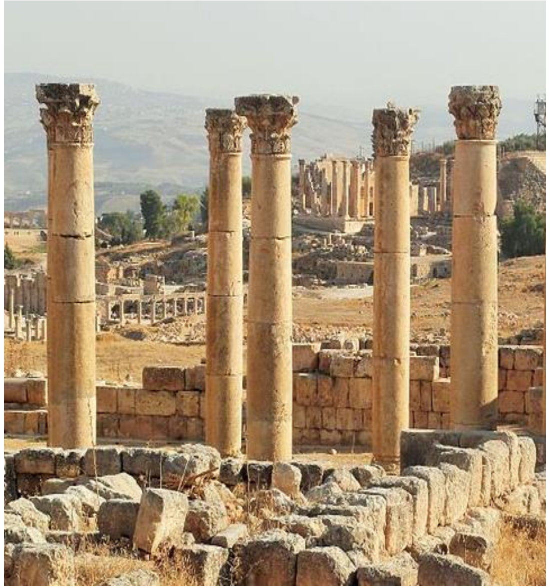

Kiel oni verkas artikolon?

- **Citante fontojn** - ĉiu deklaro en Vikipedio havu fidindan fonton por subteni ĝin
- **Konsiderante neŭtralan vidpunkton** - neniuj juĝoj aŭ supozoj, nur objektivaj datumoj kaj faktoj (aŭ kiel eble plej objektivaj)
- **Skribante klare kaj rekte** - konceptoj estas skribendaj laŭ maniero preciza kaj komprenebla por la ĝenerala publiko

...sed plej grave, NE KOPIU!

Ĉiuj tekstoj kaj bildoj troveblaj enrete estas **ĉiam** protektitaj per kopirajto kaj **neniam povas esti uzataj**, krom se la aŭtoro eksplicite kaj klare rajtigas reuzon.

Eĉ se vi ŝatus reuzi tekston verkita antaŭe de vi mem, kiun vi jam publikigis aliloke (libroj, gazetoj, retejoj...), **vi endas doni rajtigon por la reuzo**!

Kiel oni NE skribas artikolon

Citaĵo el Genezo: “27 Kaj Dio kreis la homon laŭ Sia bildo, laŭ la bildo de Dio Li kreis lin; en formo de viro kaj virino Li kreis ilin (1, 27)”. – “Kaj la homo diris:

La Biblio komenciĝas ĝuste per tiu rakonto, en kiu la viro kaj virino estas kreitaj kune, tiom kune ke inter ili eksparkis perfekta simetrio kaj la sama digneco.<ref>Tiel Johano Paŭlo la 2-a en aŭdienco de 16-a de januaro 1980 </ref>.

Sed estas la dua rakonto pri la kreo kiu havis pli da prefero, tiu en kiu la virino, generata el ripo de la viro, perfidis Dion kaj la edzon, kaj enigis pekon en la mondo.

Fonto: https://eo.wikipedia.org/w/index.php?title=Historio_de_la_virino_en_kristanismo&oldid=8820205

Ĝeneralaj kriterioj de graveco

Por ke temo estu menciinda en Vikipedio, ĝi endas esti:

- grava en sia fako
- pritraktita de fidindaj kaj sendependaj fontoj
- signifa en tempa perspektivo (tial neniu "provizora" signifo akcepteblas)

Vidu: https://eo.wikipedia.org/wiki/Vikipedio:Menciindeco

Kelkaj pliaj notoj pri la biografioj de vivantaj homoj

La celo estas, ke «artikoloj pri vivantaj homoj estu skribitaj en maniero neŭtrala, preciza kaj subtenata de fontoj». (cit.)

Precipe oni devas:

- **garantii kontroleblecon**, per preciza mencio de fidindaj fontoj, kiuj jam raportis tiujn informojn;
- **respekti neŭtralan vidpunkton**, pere de la inkluzivo de ĉiuj signifaj vidpunktoj, sen iu antaŭjuĝo kaj ĉiuj proporcie al sia graveco, evitante tro emfazi minoritatajn opiniojn aŭ bagatelajn detalojn;
- *forigi* **originalajn esplorojn aŭ ne partaj priskribojn**;
- *forigi* **informojn ne signifajn**.

Kion fari kiam oni havas dubon?

En dubaj kazoj la komunumo povos kune prisdikuti laŭ gvidlinioj la menciindecon k la gravecon de la temo.

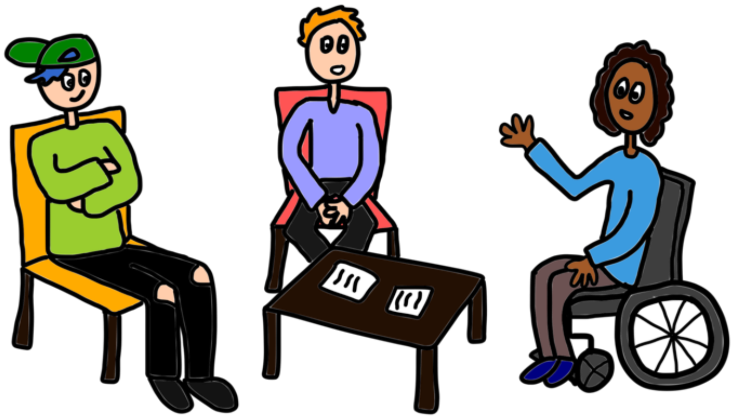

Neniu originala esplorado!

Vikipedio ne gastigas «originalajn esploradojn», t.e., eseojn, teoriojn, ideojn k konkludojn neniam publikigitajn, aŭ vidpunktojn k faktojn subtenatajn de ekstreme limigitan aŭ etan malplimulton.

Vikipedio estas duaranga fonto. Alivorte, ĝi kolektas kaj ilustras teoriojn, ideojn kaj deklarojn de faktoj pri kiuj ekzistas konsento en la koncerna scienca komunumo.

Pli detale: https://eo.wikipedia.org/wiki/VP:OR

Kio se volus *mi* kopii el Vikipedio?

Ĉiuj Vikipediaj tekstoj estas publikigitaj sub la permesilo CC BY-SA 3.0. Tio signifas, ke ili **estas libere reuzeblaj, eĉ por komercaj celoj**, kondiĉe ke oni:

1. skribu, ke vi prenis la tekston el Vikipedio;
2. publikigu sian verkon sub la sama permesilo kiel Vikipedio.

La bildoj ankaŭ estas libere reuzeblaj, sed *zorge kontrolu la permesilon por ĉiu dosiero* (la kondiĉoj de reuzo povas ŝanĝiĝi, depende de la permesilo).

Apendico

Liberaj permesiloj

Permesiloj Krea Komunaĵo

La licencoj Krea Komunaĵo estas **privataj juraj kontraktoj**

laŭ kiu aŭtoro de verko rajtigas aron da *defaŭltaj* rajtoj

kondiĉe ke iuj **kondiĉoj** indikitaj de la aŭtoro estu respektotaj

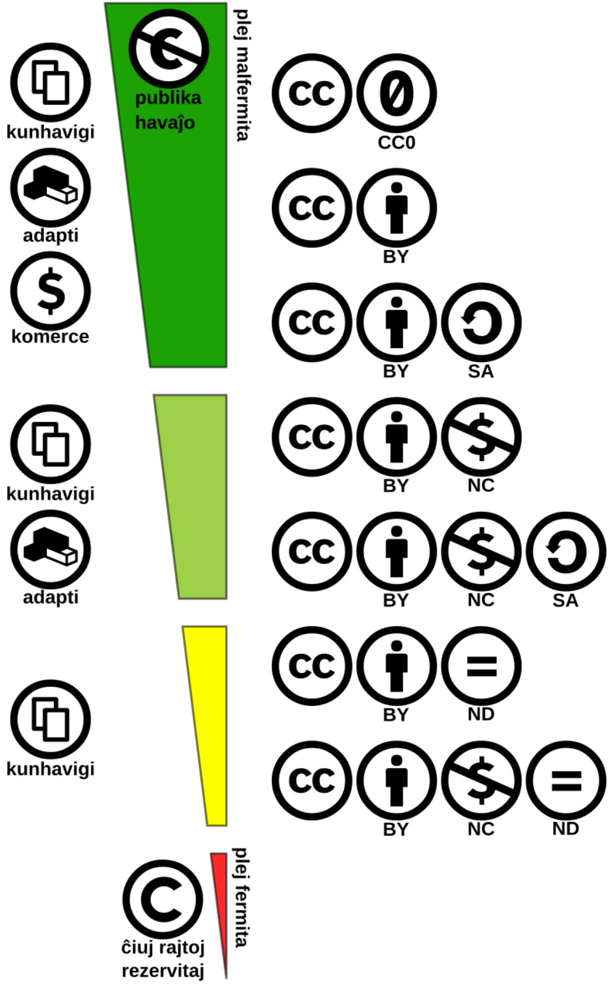

La klaŭzoj de la permesiloj Krea Komunaĵo

Atribuite
Vi endas indiki la aŭtoro(j)n de la originala verko

Samkondiĉe
Vi devas eldoni vian verkon sub la sama permesilo kiel la originalo

Nekomerce
Por uzi la originalan verkon por komercaj celoj, vi devas peti permeson

Neniuj derivaĵo
Se vi volas modifi la originalan verkon, vi devas peti permeson

Imagu mondon en kiu ĉiuj povas havi liberan aliron al la tuta riĉeco de homa scio.

Jen nia devontigo.

Atribuo

Ĉi tiu prezento estas reverkado de prezentaĵo kreita de Luca Martinelli
kaj eldonita sub la permesilo CC BY-SA 4.0 Tutmonda

Dosiero	Aŭtoro	Licenco
Wikipedia-logo-v2-it.svg	™ **Wikimedia Foundation, Inc.**	© & ™ Ĉiuj rajtoj rezervitaj, Wikimedia Foundation, Inc
Wikipedia-logo-v2-eo.svg	™ **Wikimedia Foundation, Inc.**	© & ™ Ĉiuj rajtoj rezervitaj, Wikimedia Foundation, Inc
Wikimedia_Italia-logo.svg	Jollyroger	© & ™ Ĉiuj rajtoj rezervitaj, Wikimedia Foundation, Inc
Esperanto_kaj_Libera_Scio_-_logo_eo.svg	Michal Matúšov	© & ™ Ĉiuj rajtoj rezervitaj, Wikimedia Foundation, Inc
Pillars at Jerash.JPG	لا روسا	CC BY-SA 4.0
Appointment Meeting Art - FREE (50213798282).png	Leanne Walker	CC0 1.0
Creative commons license spectrum.svg	Creative Commons Foundation	CC BY-SA 4.0
Cc-by_new.svg	Sting	Publika domajno
Cc-sa.svg	Creative Commons Foundation	Publika domajno
Cc-nc.svg	Rei-artur	Publika domajno
Cc-nd.svg	Rei-artur	Publika domajno
10_sharing_book_cover_background.jpg	David Peters (dezajno), Lane Hartwell (foto)	© & ™ Ĉiuj rajtoj rezervitaj, Wikimedia Foundation, Inc

Dankon por via atento!

WIKIMEDIA
ITALIA

https://www.wikimedia.it/

Donu vian 5x1000
Al Vikimedio Italio

94039910156